

Holmestrand Marathon 2013 – “Kaffelars”

Medalje historie

Holmestrand 30 juni 2012: G-Sport Holmestrand Marathon lanserte idag i 2013 klassevinner medalje I gull, sølv og bronze for hvert av løpene i G-Sport Holmestrand Marathon 2013.

Medaljen deles ut til de 3 beste for kvinner/men i alle klasser under følgende inndeling:

Jenter/gutter: 16-17. Junior kvinner/menn: 18-19, 20-22.

Senior kvinner/menn: 23-29, 30-34, 35-39. Veteran

kvinner/menn: 40-44, 45-49, 50-54, 55-59, 60-64, 65-69, 70-74, 75-79, 80-

I samtlige løp 7,5 km mosjonsløp, halvmarathon og full

marathon.

Premiering var en av de store utfordringene i Holmestrand Marathon 2012 – vi har et stort potensial for forbedring noe vi for HM 2013 har tatt konsekvensen av sier arrangør: Tomas Pinås. G-Sport Holmestrand Marathon 2013 har egen premiekomitee som vil sørge for at alle vinnere får med seg medalje og premiers behørlig.

2013 medaljen er forankret i sentral lokalhistorie fra Holmestrands desidert største hjørnesteinsbedrift og en sentral nøkkelspiller for holmestrands utvikling gjennom de siste 100 år. Hydro Aluminium AS er nok mest kjent for produktene med "HØYANG-merket". Navnet "Høyang", skyldes at råaluminiumet kom fra Høyanger.

Fra fabrikken i Holmestrand rullet store tanker til bryggerier, meierier, bensinselskap m.m. ut av byen på lasteplan og tog. Det ble levert til fly,- og bilindustrien, lakkerte bånd til hermetikkindustrien og "slugs" til tubeindustrien. "Nordisk" hadde også en egen byggvareavdeling som leverte veggbekledninger og A-tak.

Det folk flest forbinder med Høyang er nok kjøkkentøyproduksjonen. Kokekar i alle størrelser, "kaffelars", "trillingkarene", saftkokeren og trykkokeren, for å nevne noen av Høyangslagerne, forenklet husmorens hverdag. Det forteller i hvert fall reklamene som man har anledning til å se i utstillingen.

Høyang "Kaffelars" er selve motivet for Holmestrand Marathons 2013 deltager medalje. Deltager medaljer er nå en tradisjon i den løpende verden, medaljen er et stykke av ditt løp som deltaker for å ta med seg hjem, "sier Tomas Pinås, arrangør av Holmestrand Marathon 2013. "Vi er stolte av årets design på deltagermedaljen som griper dypt inn i

Holmestrands lokalhistorie. Vi ønsker år for år og forbedre løperens opplevelser av et mer profesjonelt arrangement og, vet at vi må være bedre å imponere våre deltakere.

Deltager medaljer ble vanlige først på 1980-tallet og er nå et fast innslag på løp over lengre avstander. Disse samleobjekter er viktige for løpere og mange av disse velger maraton deltagelse basert på design av selve deltager medaljen.

Hydro Aluminium AS sin historie

HISTORIKK

På branntomten til Holmestrand dampsg & Høvleri ble det i årene etter brannen (1912) drevet et indre sagbruk.

1916 ble tomten kjøpt av A/S Sveiseverket, som drev virksomheten sin her fram til 1919, da A/S Nordisk Aluminiumindustri overtok eiendommen og flyttet til byen.

Med Nordisk Aluminiumsindustri startet en helt ny tidsepoke for den gamle handels- og sjøfartsbyen Holmestrand. Industristedet Holmestrand ble skapt. Nordisk ble ikke bare en "hjørnesteinsbedrift", den forandre også byen kulturelt og politisk.

Aksjeselskapet Nordisk Aluminiumsindustri ble stiftet i 1917. To selskaper sto bak; A/S Høyangfallene, Norsk Aluminium Co. Og Skandinavisk Foilfabrikk i Stavanger.

Risiko forbundet med den nye bedriftens produkt (aluminium som emballasje) og mangel på arbeidskraft i Stavanger bidro til lokalisering i Holmestrand. Dypvannskai var også bestemmende.

Stavangergruppen var imidlertid motstander av lokalisering til Holmestrand og ble løst ut av prosjektet. A/S Nordisk Aluminiumindustri ønsket å utvide virksomheten på sveiseverkstedet og gikk til innkjøp av nytt produksjonsutstyr. En passende arbeidsform med A/S Sveiseverkstedet ble komplisert og Direksjonen ved Nordisk valgte å gå til innkjøp

av selskapets eiendommer.

Overdragelsen fant sted i 1919. Samtidig startet bygningen av et nytt valseverk. Arbeiderne ved sveiseverket deltok i oppbyggingen og ble etter hvert en del av arbeidsstokken ved den nye bedriften.

I Sveiseverkstedet ble det montert et foilvalseverk.

Fra USA og England kom det sommeren 1919 trykkbenker og presser for kjøkkentøyproduksjon, og da foilvalsingen viste seg å bli lite lønnsom, rykket "Kjøkkentøyen" inn i disse lokalene.

"Kjøkkentøyen" i 1929

Kjøkkentøyproduksjonen fikk bedriften et raskt grep på, men det nye valseverket hadde problemer i starten. Produktene gikk under merkevarenavnet "Høyang".

Lokaliseringen til Holmestrand var gunstig.

Kommunikasjonene var gode, både med jernbane og båt.

Tilgangen til arbeidskraft var god.

Produksjonen i Holmestrand var konjunkturavhengig. Det har vekslet mellom opptur og nedgang, med tilhørende rasjonaliseringer og omorganisering av virksomheten.

I 1935 var bunnen nådd. Tre år senere var produksjonen av aluminium på verdensbasis tredoblet. Under 2. verdenskrig overtok tyskerne bedriften.

Etter krigen ble en rekke nye produksjonsbygninger reist. Etterspørselen etter aluminium var økende. Det samme ble etterspørselen etter arbeidskraft.

Bedriften begynte nå også å engasjere seg i oppgaven med å bygge hus til den økende arbeidsstokken. Både under og oppe på fjellet begynte boligbyggingen. Allerede i 1946 kjøpte bedriften tomter i Hvitsteinbakken (Solhøy). Mellom 1946 og 1961 hadde bedriften gitt støtte til bygging av 450 hus og leiligheter i Holmestrand.

Selv om bedriften utvidet fabrikken ved utfyllinger i sjøen utenfor, ble dette etter hvert for lite. I 1960 kjøpte derfor bedriften et 60 måls stort areal på Vesthøy i Botne. Her ble det reist industribygg som kom til å romme de mest selvstendige enhetene av virksomheten.

Helt siden 1923 hadde amerikanske og Canadiske interesser styrt Nordisk.

I 1966 tok dette eierforholdet slutt, da det ble bestemt at staten skulle kjøpe opp norsk aluminiumsindustri.

Nordisk faller med dette inn under det statlige selskapet A/S Årdal og Sunndal verk – ÅSV.

Det statlige eierskapet ble ikke vellykket. Nordre Vestfold ble definert som pressområde og virksomheten ble av

distrispolitiske hensyn, gradvis flyttet ut, i hovedsak til Vestlandet.

Nye oppgaver ble tilført, valsekapaisteten ble utvidet på 1970-tallet og lakkeringsiden fikk store investeringer.

1980-tallet ble bedriftens nedgangstid. I 1986 ble bedriften kjøpt opp av Norsk Hydro, som en følge av Hydros kjøp av ÅSV.

I 1985 ble bedriften delt opp i tre selvstendige enheter:

- Valseprodukter og lakkerte produkter
- Flyfraktavdelingen NAP
- Fordampavdelingen og spesialprodukter.

Da Hydro Aluminium gikk inn på eiersiden valgte man å gå videre i prosessen med å dele opp i selvstendige enheter.

I 1988 ble valseverket og lakkerte produkter selvstendige enheter. Flyfraktavdelingen et eget AS.

Det samme skjedde med fordampavdelingen som endret navn til Formtecc AS.

I tillegg ble det opprettet en egen enhet for Hydro Eiendom.

I dag er Formtech ute av bildet, mens valseverket og lakkerte produkter igjen er samlet til en selvstendig enhet.

Flyfraktavdelingen er fremdeles et eget AS.

Bedriften konkurrerer i et tøft internasjonalt marked hvor produksjonen svinger i takt med etterspørselen. I dag er råstoffet basert på gjenvinning.**Høyang- Polaris` historie**

Høyang-Polaris har sine røtter i Kristiania Kunst- og

Metalstøberi, grunnlagt i Oslo 1894, og som fra 1912 produserte kjøkkentøy i aluminium- fra 1921 under varemerket Il-O-Van. Il-O-Van Aluminiumvarefabrikk ble i 1922 utskilt og flyttet til Moss. 1968 ble Il-O-Van, som også laget campingutstyr og bakelittartikler, overtatt av Nordisk Aluminiumsindustri i Holmestrand (også produsent av kjøkkentøy) og skiftet etter hvert navn til Høyang etter morselskapet Norsk Aluminium Company i Høyanger. Dette var igjen eid av Årdal og Sunndal Verk (ÅSV), fra 1986 av Norsk Hydro.